

ตัวแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

TOWARD A MODEL FOR INCREASING EFFICIENCY

IN COLLECTING VALUE ADDED TAX

จินตามณี วัฒนาวาทิตกุล

ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ

วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Jindamanee Wattanawatitkul

Supawatanakorn Wongthanavasul

College of Local Administration, Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author; E-mail: Jindamanee.watt@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อคาดการณ์ผลจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ให้ผู้ประกอบการผู้มีหน้าที่เสียภาษีสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควรในปีภาษีนั้นๆ และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งในการคาดการณ์ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในครั้งนี้ ได้ใช้แนวความคิดที่ว่า ถ้าผู้ประกอบการผู้มีหน้าที่เสียภาษีสามารถหักค่าใช้จ่ายได้เท่ากับรายจ่ายที่จ่ายไปตามความจำเป็นและสมควร (โดยมีใบกำกับภาษี) จะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น และส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีที่มากขึ้นของประเทศ ในครั้งนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ อันได้แก่ผลการจัดเก็บภาษีอากร 5 ประเภท ภาษีหลักที่กรมสรรพากรจัดเก็บ ข้อมูลจำนวนประชากรทั้งหมด และข้อมูลประชากรในวัยแรงงาน ข้อมูลงบประมาณรายได้-รายจ่ายภาครัฐ ข้อมูลจำนวนผู้เสียภาษีที่ยื่นแบบในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556-2559 นำข้อมูลหรือสถิติที่เก็บรวบรวมมาจัดทำความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อแสดงความเชื่อมโยงของข้อมูล และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์และมุมมองการจัดการ

ผลการวิจัยพบว่า

ตัวแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มนี้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่ขาดหายไป = $(\text{ภาษีมูลค่าเพิ่มตามคาดการณ์} - \text{ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้}) \times 100$ เมื่อนำมาคาดการณ์ฯ ทำให้เห็นว่า ถ้ามีการร้องขอหลักฐานใบกำกับภาษีเมื่อมีการซื้อสินค้า หรือบริการทุกครั้ง จากผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ย่อมทำให้รัฐจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น ดังผลการวิเคราะห์ที่ได้กล่าวคือ มีอัตราการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่หายไปตามคาดการณ์ ในปี 2556 ประมาณร้อยละ 55.60 ในปี 2557 ประมาณร้อยละ 56.79 และในปี 2558 และ 2559 ประมาณร้อยละ 58.32 และ 59.54 ตามลำดับ สอดคล้องกับมาตรการขอช่วยเหลือชาติปลายปี 2559 ใช้ช่วงเวลาเพียง 18 วันแต่สามารถ ทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเดือน มกราคม 2560 ได้ถึงจำนวน 245,244 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดือน มกราคม 2559 ระยะเวลาเดียวกันปีก่อนได้จำนวน 3,688 ล้านบาท หรือ 1.5% ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า รัฐควรปรับนโยบายการให้สิทธิการหักค่าใช้จ่ายไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแบบระยะยาวและอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การเพิ่มประสิทธิภาพ, การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม, การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็น และสมควร

Abstract

The objective of this research is to predict the value added tax (vat) collection that may occur as a result of allowing taxpayers to deduct expenses as necessary and appropriate in that tax year and recommended for improvement of the Revenue Code about the deduction of personal income taxpayers. In prediction the result of vat collection. Used the idea that if the taxpayers can deduct expenses equal to expenses as necessary and appropriate with a tax invoice. Make the state to increase vat collection and causing the country's income to increase. This research uses secondary data analysis and the examples of data that 5 main types of tax collected by the Revenue Department, population data and labor information population age ,

income- expense budget information, the amount of taxpayers who submit forms the personal income tax system. Time series since year B.E. 2013-2016. Use the data or statistics collected to procure data relationships. To show the connection of data and analyze the possibilities of economics and management.

The research found that:

Toward A Model for Increasing Efficiency in VAT that **Missing Value Added Tax Rate = (Estimated VAT – VAT Collected) * 100** The forecasts show that if there is a request for tax invoice when spending of goods or service every time from the vat registrant. All of them make increase vat collection as the result of the analysis. There is a vat rate that missing as expected. In year 2013 about 55.60%, in 2014 about 56.79% and in 2015 and 2016 about 58.32% and 59.54% respectively. Consistent with the shopping tax measures at the end of 2016 takes only 18 days. But can make the state to collect vat January 2017 up to number 245, 244 million baht increase from January 2016 same period last year received 3,688 million baht or 1.5%. Reflects that states should adjust policies granting deductions into real action for increase the efficiency of vat collection long-term and sustainable.

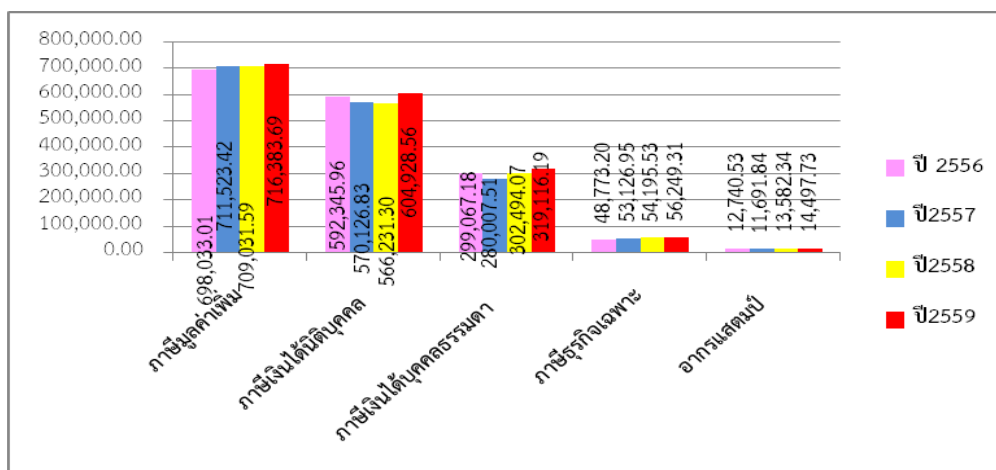
Keywords: Efficiency increasement, VAT collection, Deduction of expenses as necessary and appropriate

บทนำ

ภาษีถือเป็นรายได้หลักของประเทศไทยเรา และรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาลคือ รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรภาษีของรัฐบาลเป็นเงินงบประมาณที่มีความสำคัญยิ่งต่อการนำไปพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองเพื่อพัฒนาสังคมและพัฒนาสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของ กระทรวงการคลังที่เป็นแหล่งจัดเก็บภาษีที่สำคัญได้แก่ กรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรม

สรรพสามิต ซึ่งกรมสรรพากรเป็นหน่วยงานที่สร้างรายได้ภาษีหลักมีการจัดเก็บภาษีที่สำคัญ 5 ประเภทหลัก ดังนี้คือภาษีมูลค่าเพิ่มภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์โดยภาษีมูลค่าเพิ่มมีการจัดเก็บได้สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นรายได้หลักที่สำคัญมากของประเทศในการที่จะสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจนํารายได้นี้มาพัฒนาประเทศ และสามารถกำหนดทิศทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยเราได้ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงผลการจัดเก็บภาษีที่สำคัญ 5 ประเภทหลัก ดังแผนภาพที่ 1

(หน่วย:ล้านบาท)

แผนภาพที่ 1 เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีอากร 5 ประเภทภาษีหลักของกรมสรรพากร ปีงบประมาณ 2556-2559

ที่มา: กองแผนภาษี กรมสรรพากร (2560)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลมักจะให้ความสำคัญในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างมาก โดยเฉพาะมนุษย์เงินเดือน เป็นกลุ่มที่ถูกจับตามากที่สุด เพราะมักจะไม่สามารถหลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีได้จะมีการเสียเต็มเม็ดเต็มหน่วยและ ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ส่วนหนึ่งจากรัฐไว้ล่วงหน้า แต่ในขณะที่ภาษีอื่นๆของรัฐ อันได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นประเภทภาษีที่รัฐจัดเก็บได้เป็นอันดับ 1 แม้ว่าจะมีการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีที่ดี แต่ก็ยังคงมีผู้หลีกเลี่ยงภาษีประเภทนี้อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งการแก้ไขปัญหาของรัฐ โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีต่างๆเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี แสดงให้เห็นว่ากิจการร้านค้าต่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงการจัดเก็บภาษี ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในต่างประเทศ แต่ใน

ขณะเดียวกันในประเทศไทยเรา ยังคงมีการหลีกเลี่ยงภาษีอยู่ เพราะภาครัฐยังไม่มีระบบบังคับใช้เทคโนโลยีเครื่องรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Capture : EDC) โดยหลักคิดที่ว่า การใช้ระบบนี้ในการจัดเก็บภาษีของร้านค้าต่างๆจะไม่สามารถหลีกเลี่ยงภาษีได้

จากอดีตถึงปัจจุบัน เนื่องจากรัฐบาลมีความพยายามที่จะลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้โดยการกระจายรายได้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่านโยบายการคลังที่ประกอบด้วยนโยบายทางด้านภาษีและนโยบายด้านรายจ่ายสาธารณะของรัฐบาล (Taxation and Public Expenditure Policies) เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการกระจายรายได้มากที่สุด โดยรัฐบาลสามารถใช้นโยบายด้านภาษีเพื่อเพิ่มจำนวนเงินได้ของผู้มีรายได้น้อยและสร้างฐานะความเป็นอยู่ของพวกเขาให้ดีขึ้น และส่งเสริมความเจริญเติบโตธุรกิจการค้า ไปพร้อมๆกันกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ด้วยเช่นกัน และขณะเดียวกันนโยบายทางภาษี ยังเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐ

หลายยุคหลายสมัย ดังจะเห็นได้จากเมื่อปี พ.ศ.2555 มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีประเทศได้รับผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีเช่น ผลกระทบจากอุทกภัย ปัญหาเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปที่ยังไม่ฟื้นตัว เป็นต้น เพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้มีเงินได้ ในปี 2556 รัฐบาลจึงได้มีการกำหนดให้ลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้สุทธิจากเดิมที่มี 5 ขั้นอัตราเปลี่ยนเป็น 7 ขั้นอัตรา และยังคงกำหนดให้สำหรับเงินได้สุทธิตั้งจากการคำนวณ (เงินได้พึงประเมินหักค่าใช้จ่ายและหักลดหย่อน) ส่วนที่ไม่เกิน 150,000.-บาท แรกยังคงได้รับยกเว้นภาษี (กรมสรรพากร, 2555)

รัฐบาลต่อมาในปี พ.ศ. 2559 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น ได้มีการใช้นโยบายภาษีในการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นระยะๆ โดยในช่วงสงกรานต์ มีการให้สิทธิผู้มีเงินได้สามารถนำค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเป็นค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม ค่าแพ็คเกจทัวร์ ท่องเที่ยว ค่าที่พักโรงแรม ที่จ่ายในช่วงวันที่ 9-17 เมษายน 2559 ไปหักลดหย่อนในการคำนวณเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ โดยต้องมีหลักฐานใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่ได้รับจากผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเท่านั้น ซึ่งจะเห็นว่า เริ่มมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการได้สิทธิหักค่าใช้จ่ายทางภาษี ที่ต้องมีใบกำกับภาษีเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นครั้งแรก และในระหว่างวันที่ 1 สิงหาคมถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2559 ได้มีมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมสินค้าท้องถิ่นไทยหรือสินค้าโอท็อป ได้กำหนดให้ผู้มีเงินได้ที่ซื้อสินค้าโอท็อป จากผู้ประกอบการจด

ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถนำหลักฐานใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปไปใช้สิทธิหักลดหย่อนในการคำนวณเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต่อมารัฐบาลได้ออกมาตรการภาษีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ (ชอปปช่วยชาติ) เพิ่มขึ้นในช่วงปลายปี 2560 ระหว่างวันที่ 11 พฤศจิกายน-3 ธันวาคม 2560 โดยให้ประชาชนมีการใช้จ่ายซื้อสินค้า หรือบริการในประเทศ และยังคงกำหนดเงื่อนไขการใช้สิทธิที่ต้องมีหลักฐานใบกำกับภาษีเช่นเดียวกัน โดยทุกมาตรการสามารถใช้สิทธิในแต่ละมาตรการได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 15,000 บาท เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการบริโภคภายในประเทศ ทำให้เกิดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น อันจะส่งผลดีต่อการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจโดยรวม และเป็นการช่วยบรรเทาภาระภาษีของประชาชน และช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นอีกทั้งเป็นการขยายฐานภาษีและส่งผลดีต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีของรัฐในระยะยาว (กรมสรรพากร, 2559)

ต่อมา ในปี พ.ศ.2560 รัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในหลายประเด็น แต่มีรายละเอียดที่สำคัญที่สุดที่จะไม่กล่าวถึงไม่ได้เลยคือ ปรับปรุงการหักค่าใช้จ่ายของเงินเดือน ค่าจ้าง ค่านายหน้า ฯลฯ เป็นเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40 (1) และ (2) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งใช้มาเป็นระยะเวลายาวนาน จากเดิมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 ของเงินได้แต่ไม่เกิน 60,000 บาทซึ่งใช้มาเป็นระยะเวลายาวนานปรับเป็นร้อยละ 50 ของเงินได้แต่ไม่เกิน 100,000 บาท โดยมีเหตุผลว่า มีความเหมาะสมเป็นธรรม สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจและค่าครองชีพในปัจจุบัน อีกทั้งเป็นการช่วย บรรเทาภาระภาษีแก่ผู้มีเงินได้ (กรมสรรพากร, 2560)

ตามที่กล่าวมา จึงเห็นได้ว่า รายได้จากภาษีเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของรัฐบาลแต่ละรัฐบาลจึงมีความพยายามที่จะแก้ปัญหาในการเก็บภาษีมุ่งเน้นความเป็นธรรมในการเก็บภาษีทำให้การเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเพื่อกระจายรายได้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและระยะหลังมาตรการภาษี จะให้ความสำคัญอย่างมากเกี่ยวกับใบกำกับภาษีจากผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าปกติการซื้อขายเมื่อไม่มีการร้องขอหลักฐานการซื้อจากผู้ขายจะมีความเป็นไปได้สูงมากที่ผู้ขายสินค้าหรือให้บริการจะเกิดการหลบเลี่ยงทางภาษี โดยไม่นำรายได้ที่เกิดขึ้นมายื่นเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือ ถ้ามีการยื่นอาจจะนำมาแสดงเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีไม่ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุ

สำคัญที่ทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีและทำให้รัฐสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้เก็บได้เพื่อมาพัฒนาประเทศไปอย่างน่าเสียดาย

ดังนั้น จากปรากฏการณ์ดังกล่าวไปแล้วข้างต้น จึงนำไปสู่คำถามการวิจัยว่า “ถ้าบุคคลธรรมดาผู้มีหน้าที่เสียภาษีสามารถหักค่าใช้จ่ายได้เท่ากับรายจ่ายที่จ่ายไปตามความจำเป็นและสมควร (โดยมีใบกำกับภาษี) จะทำให้กรมสรรพากรสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้นหรือไม่”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อคาดการณ์ผลจัดเก็บภาษีที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ให้บุคคลธรรมดาผู้มีหน้าที่เสียภาษีสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควรในปีภาษีนั้นๆ
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิอันได้แก่ ข้อมูลผลการจัดเก็บภาษี 5 ประเภทหลักของกรมสรรพากร (ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์) ข้อมูลจำนวนประชากรทั้งหมด และข้อมูลประชากรในวัยแรงงาน ข้อมูลงบประมาณรายได้-รายจ่ายภาครัฐ ข้อมูลจำนวนผู้เสียภาษีที่ยื่นแบบในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556-2559 และข้อมูลเหล่านี้ผู้วิจัยได้มาจัดหาความสัมพันธ์ของข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติโดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์และมุมมองการจัดการ เพื่อสามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลการจัดเก็บภาษีโดยการเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อให้เข้าใจถึงแนวคิดที่ผู้วิจัยนำเสนอ หากเราให้สิทธิบุคคลธรรมดาสามารถนำรายจ่ายที่เกิดขึ้นตามจำเป็นและสมควร โดยมีใบกำกับภาษี อาจจะทำให้รัฐจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น

การคาดการณ์ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม จะพิจารณาจาก อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่ขาดหายไป = (ภาษีมูลค่าเพิ่มตามคาดการณ์ - ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้) * 100

โดยที่ภาษีมูลค่าเพิ่ม (vat) ตามคาดการณ์ = x (รายจ่ายของบุคคลธรรมดาหลังหัก เงินออมต่างๆในปีที่รายได้เกิดขึ้น และ งบประมาณรายจ่ายภาครัฐ งบลงทุน ที่ไม่ใช่เงินเดือน เมื่อมีการใช้จ่ายผ่านผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ย่อมมีภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% แฝงอยู่) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (vat) ที่จัดเก็บได้ = y (รัฐจัดเก็บได้จริง)

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่ขาดหายไป = $(x - y) * 100$ (ผลจัดภาษีมูลค่าเพิ่มตามคาดการณ์นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่รัฐจัดเก็บได้จริงโดยใช้ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) หากผลต่างมีค่าเป็นบวก จะทำให้เราตั้งข้อสันนิษฐานได้ว่า อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่รัฐควรจัดเก็บได้จริงขาดหายไปเท่าไร)

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติในการศึกษา เพื่อที่จะเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม นั้น ผู้ศึกษาจึงใช้ตัวแบบคณิตศาสตร์ ดังนี้

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (vat) ตามคาดการณ์ = x

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (vat) ที่จัดเก็บได้ = y

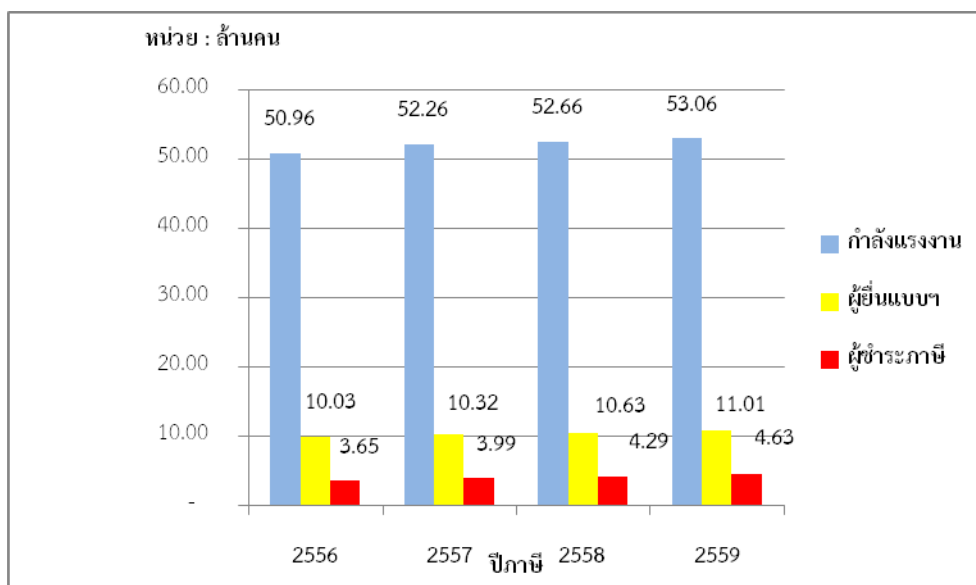
อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่ขาดหายไป = $(x - y) * 100$

ภายใต้คตินัยที่ว่า การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของรัฐยังมีประสิทธิภาพไม่ดีพอ และยังมีการหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่มในวงกว้าง ส่วนหนึ่งมาจากการไม่ร้องขอหลักฐานการซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ขายหรือผู้ให้บริการ เมื่อไม่มีการร้องขอหลักฐาน เป็นได้อย่างสูงที่ผู้ประกอบการจะไม่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม อันทำให้รัฐสูญเสียรายได้อย่างมากมาย

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่ขาดหายไป หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่รัฐควรจัดเก็บได้จากการใช้จ่ายของประชาชน และงบประมาณรายจ่ายของรัฐที่จัดสรรงบประมาณลงไปให้แก่หน่วยงานในการกำกับดูแล ที่ไม่ใช่เงินเดือน เมื่อมีการใช้จ่ายผ่านผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่รัฐ ย่อมแสดงว่า ทุกการใช้จ่ายนั้นจะมีการระภาษีมูลค่าเพิ่มแฝงอยู่ในอัตราร้อยละ 7% ของมูลค่าสินค้า หรือบริการที่เกิดขึ้น ทุกครั้งไป ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำอัตราเงินเพื่อในปีมาเป็นปัจจัยในการพิจารณาร่วมแต่อย่างใด

ปัจจัยสำคัญหลายประการที่มีผลต่อการศึกษาตัวแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

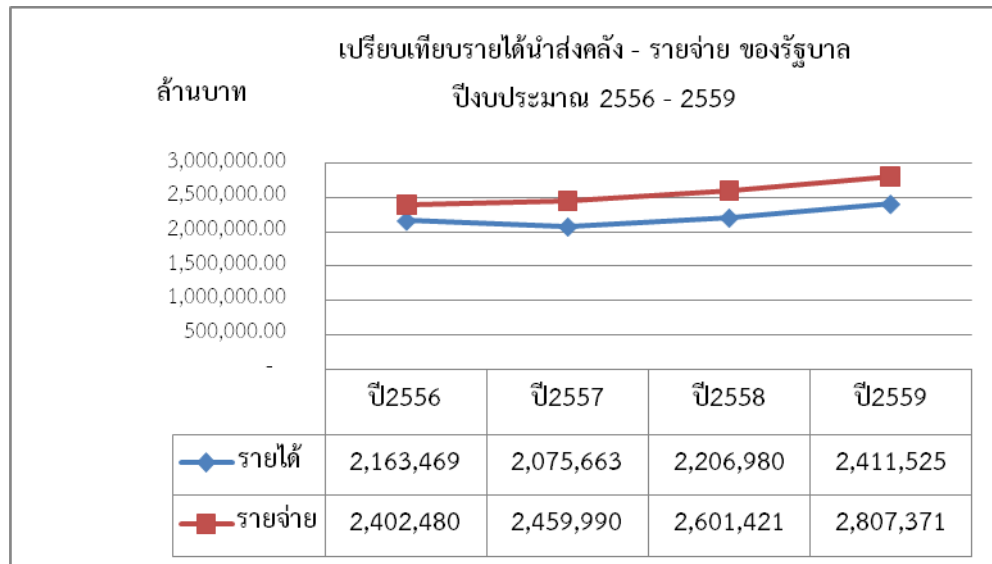
1. จำนวนผู้เสียภาษีเงินได้ฯ ผู้ยื่นแบบฯ และกำลังแรงงานปีภาษี 2556-2559

แผนภาพที่ 2 เปรียบเทียบจำนวนผู้เสียภาษีเงินได้ฯ ผู้ยื่นแบบฯ และกำลังแรงงานปีภาษี 2556-2559

จากแผนภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่า ถึงแม้ว่าจำนวนผู้เสียภาษีที่ยื่นแบบในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ดียังคงมีสัดส่วนที่น้อยเพียงประมาณ 1 ใน 4 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดหากเราให้สิทธิประโยชน์แก่บุคคลธรรมดาผู้มีหน้าที่เสียภาษีสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควรโดยต้องมีหลักฐานใบกำกับภาษีที่เกิดจากรายจ่ายให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มน่าจะเป็นการช่วยกระตุ้นให้บุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้ถึงเกณฑ์เข้าสู่ระบบภาษีมากยิ่งขึ้น อาจจะมีความเป็นไปได้ที่จะสามารถทำให้รัฐจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้นและจะเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญอีกทางหนึ่งในอันที่จะช่วยทำให้มีผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีจำนวนผู้เข้าระบบรายใหม่เพิ่มมากขึ้น และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ เพื่อชดเชยจำนวนรายฐานภาษีที่หายไปจากสถานการณ์ของประเทศไทยที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีจำนวนผู้ยื่นแบบฯ ที่เป็นผู้สูงอายุที่ได้รับสิทธิยกเว้นเงินได้สำหรับผู้มีอายุ 65 ปีบริบูรณ์ (ยกเว้นเงินได้ 190,000.-บาท) โดยในปีภาษี 2556 มีจำนวน 235,260 คนและในปีภาษี 2559 มีจำนวน 345,176 คน เป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากถึงประมาณร้อยละ 46.72% (กลุ่มพัฒนางานระบบภาษีเงินได้กรมสรรพากร, 2560)

2.รายจ่ายภาครัฐที่ขยับตัวสูงขึ้นในแต่ละปี และรายจ่ายมากกว่าการจัดเก็บรายได้ของภาครัฐ

แผนภาพที่ 3 เปรียบเทียบรายได้นำส่งคลัง รายจ่ายของรัฐบาลปีงบประมาณ 2556-2559-

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง (2560

จากแผนภาพข้างต้น แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลมีภาระด้านรายจ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นมากกว่ารายได้ที่จัดเก็บทุกปีเนื่องจากการพัฒนาประเทศของรัฐบาลในทุกด้าน ต้องใช้งบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายอย่างมากในการที่จะทำให้แต่ละโครงการ หรือแต่ละนโยบายสามารถขับเคลื่อนไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ และเพื่อให้ประเทศชาติมั่นคงประชาชนมีความอยู่ดีมีสุข และได้รับบริการสาธารณะที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงรัฐจึงจำเป็นต้องหารายได้เพื่อให้เพียงพอกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น ซึ่งควรที่จะอาศัยนโยบายการคลังผ่านทางนโยบายภาษี ปรับปรุงและปฏิรูปหลักเกณฑ์ทางภาษีเพื่อให้การจัดเก็บรายได้ของรัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเพียงพอกับรายจ่ายภาครัฐที่ขยับตัวสูงขึ้นในแต่ละปี

3. แนวคิดและเหตุผลสนับสนุนการศึกษาตัวแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าใช้จ่ายเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สำคัญของการคำนวณภาษีที่ผู้มีเงินได้ต้องเสียให้กับรัฐ ในแต่ละประเทศต่างมีหลักการและแนวคิดสากลเกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายสำหรับผู้มีเงินได้ที่ได้รับเงินได้ประเภทเงินเดือนหรือรายได้จากการจ้างแรงงาน เพื่อที่มุ่งเน้น

ให้เกิดความเป็นธรรม และเอื้อต่อระบบการจัดเก็บภาษี มีแนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ 3 ประเทศได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีระบบการจัดเก็บภาษีที่มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยิ่ง มีระบบการจัดเก็บภาษีที่ทันสมัย สามารถนำมาปรับปรุงนโยบายการหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยเราให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

นโยบายการหักค่าใช้จ่ายของต่างประเทศที่กล่าวมาจะมีความชัดเจนที่ทำให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีภาระภาษีที่ลดลง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งมีคล้ายคลึงกันในการที่รัฐยอมให้นำมาจ่ายส่วนบุคคลมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กล่าวคือ ต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายในปีเดียวกันกับปีที่เกิดเงินได้จึงจะนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ต้องมีเอกสาร ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับภาษี หรือเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องสนับสนุนค่าใช้จ่ายทุกรายการ และต้องไม่ได้รับการชดเชยคืนซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจำนวนดังกล่าวจากผู้ว่าจ้างผู้เสียภาษีเงินได้ฯ ต้องเก็บหลักฐานค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจ้างแรงงาน ที่นำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับภาษี เป็นต้น ไว้เพื่อให้เจ้าพนักงานตรวจสอบ (คณะกรรมการการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559) ในประเทศสิงคโปร์ให้เก็บหลักฐานไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี ระยะเวลาเหมือนกับประเทศไทยเรา แต่แตกต่างกันที่ของไทยเราจะใช้สำหรับหลักฐานของการหักลดหย่อน หรือรายการยกเว้นตามกฎหมาย

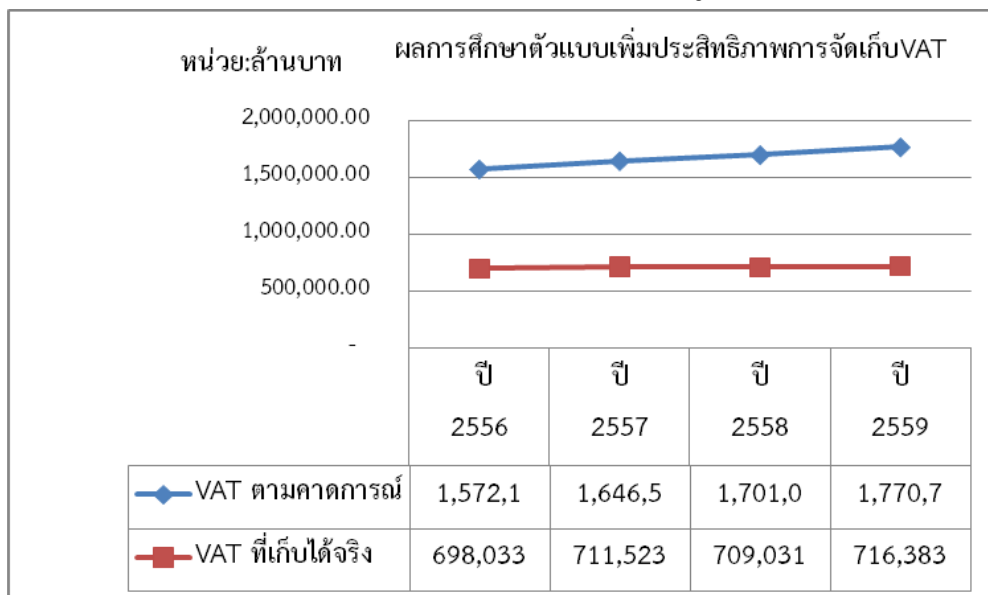
เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ประชาชน ผู้มีเงินได้ประเภทเงินเดือน และ การจ้างแรงงาน ประเทศเหล่านี้ ได้ให้สิทธิการหักรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับเงินได้ที่มิใช่ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ค่าพาหนะและค่าเดินทางในการทำงานระหว่างที่พักอาศัยและที่ทำงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกายรายจ่ายเกี่ยวข้องกับการศึกษาของผู้มีเงินได้ อาทิ ค่าเล่าเรียน หนังสือ อุปกรณ์การเรียน ค่าเดินทาง เป็นต้นและประเทศอเมริกายังให้สิทธิหักค่าใช้จ่ายอื่นๆ, จิปาถะ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2560) สำหรับไทยเราไม่มีการระบุเป็นการเฉพาะให้สิทธินำมาหักเป็นรายจ่ายทางภาษีแต่อย่างใด

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเทศไทยจะเห็นความแตกต่างเกี่ยวกับหลักการหักค่าใช้จ่ายเพื่อคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีเงินได้ประเภทเงินเดือน และ การจ้าง

แรงงานซึ่งคือ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา40 (1) และมาตรา40 (2) แห่งกฎหมายประมวลรัษฎากร กล่าวคือ ทั้ง 3 ประเทศผู้มีเงินได้สามารถหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากเงินได้ประเภทเงินเดือน หรือการจ้างแรงงานที่เกิดขึ้นได้ตามความเป็นจริง ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายของแต่ละประเทศที่กล่าวมากำหนด ยกเว้นเพียงประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้สิทธิผู้มีเงินได้สามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาหรือหักค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงก็ได้ แต่ประเทศไทยเรามีได้ให้สิทธิในการเลือกการหักค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีเงินได้พึงประเมินประเภทดังกล่าวข้างต้นแต่อย่างไร กฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาตามเพดานขั้นสูงของการหักค่าใช้จ่ายได้เพียงวิธีเดียว เพียงร้อยละ 50 ของเงินได้แต่ไม่เกิน 100,000 บาท หรือหากมี เงินได้ประเภทที่ 1 และ 2 ให้นำเงินได้ทั้ง 2 ประเภทรวมกัน แต่หักได้ไม่เกิน 100,000 บาท จากเดิมที่กฎหมายกำหนดไว้ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาสำหรับเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1และ 2สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 ของเงินได้แต่ไม่เกิน 60,000.-บาท (กรมสรรพากร, 2560)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐบาลจะมีการใช้นโยบายทางภาษี ในการให้สิทธิประโยชน์ในเรื่องการหักค่าใช้จ่าย เป็นการเหมาในเพดานที่สูงขึ้นกับผู้มีเงินได้ประเภทเงินเดือน และการจ้างแรงงาน แต่รัฐมิได้ยึดหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีในเรื่อง ความเป็นธรรม ควรที่จะให้มีความเสมอภาคกันในเรื่องของการหักค่าใช้จ่าย ระหว่างมนุษย์เงินเดือน กับบุคคลธรรมดาที่มีรายได้จากการประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ หรือ ผู้มีเงินได้ประเภทอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า นโยบายนี้ของรัฐยังไม่สามารถสะท้อนถึงค่าใช้จ่ายที่แท้จริง ที่เกิดขึ้นจริงของผู้มีเงินได้ แต่อย่างใด

ผลการศึกษาตัวแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามการคาดการณ์

แผนภาพที่ 4 ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้จริง และ ที่คาดว่าจะเก็บได้ตามคาดการณ์

ที่มา: กรมสรรพากร (2560), สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2560)

จากแผนภาพที่ 4 การเปรียบเทียบภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้จริงและที่คาดว่าจะจัดเก็บได้ตามคาดการณ์ซึ่งเป็นการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติภายใต้สมมติฐานและข้อเท็จจริงที่ว่า เงินได้หลังหักเงินออมต่างๆของผู้มีเงินได้ เงินงบประมาณรายจ่ายของภาครัฐที่จัดสรรลงไปให้แก่หน่วยงานของภาครัฐทุกกระทรวง กรมที่มีใช้รายจ่ายประเภทเงินเดือน เมื่อมีการใช้จ่ายผ่านผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่รัฐ และสอดคล้องกับแนวคิดของผู้ศึกษาที่ว่า ถ้าประชาชนทั่วไปสามารถหักค่าใช้จ่ายได้เท่ากับรายจ่ายที่จ่ายไปตามความจำเป็นและสมควร (โดยมีใบกำกับภาษี) อาจจะทำให้รัฐจัดเก็บภาษีอากรได้เพิ่มขึ้น และกรมสรรพากรสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น จากการศึกษาพบว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ควรจัดเก็บได้ตามคาดการณ์และภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้จริง มีผลต่างของตัวเลขที่มีนัยสำคัญอย่างมาก กล่าวคือในปี 2556-2559 มีอัตราการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่หายไปตามคาดการณ์ ในปี 2560 ประมาณร้อยละ 55.60 ในปี 2557 ประมาณร้อยละ 56.79 และในปี 2558-2559 ประมาณร้อยละ 58.32 และ 59.54 ตามลำดับ

การที่รัฐมีการใช้นโยบายภาษีในการกระตุ้นเศรษฐกิจปลายปี 2559 ที่ผ่านมา ในมาตรการขอปชชชาติ มีการเพิ่มระยะเวลาเป็น 18 วัน ระหว่างวันที่ 14-31 ธันวาคม 2559 เป็นมาตรการที่ออกมาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจปลายปี ที่ประชาชนสามารถนำมาใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สูงสุดได้ไม่เกิน 15,000 บาท ทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเดือนมกราคม 2560 ได้ถึงจำนวน 245,244 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากเดือนมกราคม 2559 ในระยะเดียวกันของปีก่อนจำนวน 3,688 ล้านบาท หรือ 1.5% สาเหตุที่ดูผลจัดเก็บเดือนมกราคม 256 นั้น เนื่องจากผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต้องยื่นแบบแสดงรายการภ.พ.30 พร้อมชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) ของเดือนธันวาคม 2559 โดยให้ยื่นแบบภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป (มกราคม 2560) แต่ถ้าเป็นการยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต (E-filing) จะได้รับสิทธิพิเศษให้ขยายเวลายื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีออกไปอีก 8 วันนับตั้งแต่วันที่สุดท้ายของกำหนดเวลาแบบ (กรมสรรพากร: ยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต)

แม้ว่ามาตรการดังกล่าวจะทำให้ในปีภาษี 2559 นั้น รัฐต้องสูญเสียรายได้ภาษีประมาณ 2 พันล้านบาทจากการที่ผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดา ใช้สิทธิลดหย่อนตามมาตรการขอปชชชาติ แต่ก็จะช่วยเพิ่มยอดขายสินค้าหรือการให้บริการแก่ผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม อันจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมซึ่งจะเห็นได้จากตัวเลขผลจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในเดือน มกราคม 2560 จากการให้สิทธิทางภาษีเพียง 18 วัน ตามที่กล่าวถึงในข้างต้น

ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่า การที่รัฐใช้นโยบายทางภาษีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ซื้อสินค้า หรือบริการต้องมีหลักฐานใบกำกับภาษีจากผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเท่านั้น จึงจะได้รับสิทธิมาเป็นรายจ่ายที่หักค่าใช้จ่ายทางภาษี ซึ่งรัฐน่าจะมุ่งหวัง และคาดการณ์ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่สามารถชดเชยอย่างคุ้มค่ากับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่รัฐยอมสูญเสียไป

ฉะนั้น จึงมีความเป็นไปได้อย่างสูงที่แนวคิดและข้อเสนอแนะของผู้วิจัย จะสามารถตอบโจทย์ให้แก่รัฐได้ในการจะช่วยให้การบริหารการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของรัฐให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้างต้น แสดงให้เห็นถึง ความเป็นไปได้อย่างสูงที่แนวคิดและข้อเสนอแนะของผู้วิจัย จะสามารถตอบโจทย์ให้แก่รัฐได้ในการจะช่วยให้การบริหารการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของรัฐให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และย่อมส่งผลทำให้ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสูงมากยิ่งขึ้น ซึ่งภาษีมูลค่าเพิ่มนั้น เป็นภาษีที่มีการจัดเก็บได้สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นรายได้หลักที่สำคัญมากของประเทศในการที่จะสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจและสามารถกำหนดทิศทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยเราได้

การศึกษาพบว่า ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของรัฐ โดยที่รัฐไม่ต้องลงทุนใช้งบประมาณ เพียงแค่กำหนดนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติวิธีที่ง่ายที่สุด ก็คือ การกำหนดนโยบายการหักค่าใช้จ่ายทางภาษีของบุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้พึงประเมินและมีหน้าที่เสียภาษีให้บุคคลธรรมดานั้นให้สามารถหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรได้ โดยองค์ประกอบที่สำคัญคือ การต้องมีหลักฐานใบกำกับภาษี ที่ออกโดยผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมาแสดง หากได้รับการตรวจสอบหรือร้องขอเอกสารที่ประกอบการใช้สิทธิการหักค่าใช้จ่ายตามกฎหมาย และเมื่อกฎหมายกำหนดให้ต้องมีหลักฐานใบกำกับภาษีจึงจะได้รับสิทธิผู้เสียภาษีย่อมมีการร้องขอหลักฐานตามที่กฎหมายกำหนดอย่างแน่นอน ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญอีกทางหนึ่งในอันที่จะช่วยทำให้มีผู้ประกอบการจดทะเบียนในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมีจำนวนผู้เข้าระบบรายใหม่เพิ่มมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อเม็ดเงินจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น

แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาเรื่องการหลีกเลี่ยงภาษี และไม่สนใจในการเสียภาษี ยังคงเป็นเรื่องสำคัญของประเทศไทยเรา ที่รัฐต้องเร่งปรับเปลี่ยนนโยบายทางภาษีหากมีการกระตุ้นโดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในเรื่องการให้มนุษย์เงินเดือนสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร โดยต้องมีหลักฐานใบกำกับภาษี ย่อมจะช่วยลดปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ขาย และยังส่งผลทำให้สามารถจูงใจให้มีผู้เข้าระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มมากขึ้น ในขณะเดียวกันย่อมส่งผลให้มีผู้เข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มรายใหม่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน แทนที่รัฐจะให้การกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านนโยบายภาษี เป็นระยะในช่วงเวลาสั้นๆ รัฐควรกำหนดนโยบายระยะยาวในการแก้ไขกฎหมายในเรื่องสิทธิประโยชน์การหักค่าใช้จ่ายใหม่ เพื่อเป็นฐานภาษีที่ยั่งยืนทั้งภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีประเภทอื่นๆที่เกี่ยวข้อง อันจะเห็นได้จากเม็ดเงินภาษีที่จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นในช่วง

มาตรการอื่นๆ หากให้สิทธิตามกฎหมายในเรื่องค่าใช้จ่ายตามแนวคิดของผู้วิจัยที่นำเสนอ การใช้จ่ายตลอดปีภาษีเป็นระยะเวลาที่ยาวนานจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้ได้เม็ดเงินมาบริหารประเทศได้เพิ่มมากขึ้นอย่างมากมาย เทียบเคียงได้กับผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามการคาดการณ์จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นในผลการศึกษาข้างต้นแล้ว

ข้อเสนอแนะ

หากรัฐจะนำตัวแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ มีหลายประเด็นที่คำนึงถึง กล่าวคือ อัตราเงินเฟ้อของเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่ศึกษา จำนวนรายจ่ายของนิติบุคคลภาคเอกชนซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (ผู้วิจัยไม่สามารถทำการสืบค้นได้ในขณะทำการศึกษาเนื่องจากติดขัดในและ ควรมี อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในประเทศ (ขอบเขตของสิทธิตามกฎหมาย การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อนำไปบังคับใช้และก่อให้เกิดความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ควรส่งเสริมองค์ความรู้พื้นฐานทางด้านภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเรื่องภาษีอากรเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีควรสื่อสารให้ประชาชนตระหนักถึงโทษ และผลกระทบของการสูญเสียรายได้ของรัฐ และกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญของการร้องขอใบกำกับภาษีขายทุกครั้งซึ่งการกระทำนี้จะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยป้องกันการหลบเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) และเป็นการสนับสนุนการนำตัวแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2560). ข้อมูลจำนวนประชากรทั้งหมด และข้อมูลประชากรในวัยแรงงาน. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2561 จาก https://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php.

- กรมสรรพากร. (2562). การปรับปรุงการจัดสรรรายได้ประเภท VAT ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นธรรม และให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม กองวิชาการแผนภาษี. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.
- _____. (2560). ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร ปีงบประมาณ 2556-2559. กองวิชาการแผนภาษี. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.
- _____. (2560). ข้อมูลผู้ยื่นแบบแสดงรายการ และ ยื่นแบบชำระภาษีในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปี 2556-2559. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.
- ภัทรกร เปี่ยมทองคำ. (2555). ปัญหาการหักค่าใช้จ่ายตามประมวลรัษฎากร ศีษการณัภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเอกชนและกฎหมายธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุมาลี สติชัยเจริญ และคณะ. (2554). การศึกษาผลของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อการสร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้และเศรษฐกิจของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2560). งบประมาณรายรับ-รายจ่าย ของรัฐบาลปีงบประมาณ 2556-2559. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.
- สำนักงานเลขาธิการสภา. (2560). แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างภาษี และระบบบริหารจัดการเก็บเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดเก็บรายได้แผ่นดิน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.